

among others, the Italian example, adopting measures at a national level to ensure the stability of their financial markets and establishing specific rules for banks and investment companies. The EU legislator adopted two complementary pieces of legislation: (1) Directive 2014/59/EU on Bank Recovery and Resolution (BRRD) and (2) Regulation No. 806/2014 establishing uniform rules and a uniform procedure for the resolution of credit institutions and certain investment firms in the framework of a Single Resolution Mechanism (SRM) and a Single Resolution Fund (SRF).

The new regulatory approach in Italy's banking system, based on a revised system of rules and incentives, enables more effective pursuit of the objectives of prudential supervision. The framework consists of a modular system of rules for calculating capital requirements that incorporates the best practices developed by banks in risk management methodologies, the regulatory framework strengthens the link between capital requirements and organizational aspects, exploiting synergies in the management of banks and in supervisory assessments and actions.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СУЧАСНОМУ АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

EFFECTIVE USE OF RESOURCE POTENTIAL IN THE MODERN AGRICULTURAL ENTERPRISE

Реформування аграрного сектора економіки України та створення нових організаційно-правових форм господарювання негативно вплинули на показники розвитку сільсько-господарських підприємств, особливо на забезпечення ресурсами. Статтю присвячено актуальним питанням організації ефективного збалансованого використання ресурсного потенціалу в державному підприємстві «Дослідне господарство імені 9 Січня» Хорольського району Полтавської області. Проаналізовано рівень і тенденцію забезпеченості аграрного підприємства виробничими ресурсами, а також економічну ефективність використання ресурсного потенціалу в сучасному аграрному підприємстві Полтавської області.

Ключові слова: земля, земельні ресурси, ресурсний потенціал, виробничі ресурси, аграрні підприємства.

Реформирование аграрного сектора экономики Украины и создание новых организационно-правовых форм хозяйствования негативно повлияли на показатели развития сельскохозяйственных предприятий, особенно на обеспечение ресурсами. Статья посвящена актуальным вопросам организации эффективного сбалансированного использования ресурсного потенциала в

государственном предприятии «Опытное хозяйство имени 9 Января» Хорольского района Полтавской области. Проанализированы уровень и тенденция обеспеченности аграрного предприятия производственными ресурсами, а также экономическая эффективность использования ресурсного потенциала в современном аграрном предприятии Полтавской области.

Ключевые слова: земля, земельные ресурсы, ресурсный потенциал, производственные ресурсы, аграрные предприятия.

Reforming the agrarian sector of the Ukrainian economy and creating new forms of business entities negatively affected the indicators of agricultural enterprises' development, especially on providing resources. The article is devoted to the relevant issues of organization of effective balanced use of the resource potential in the state enterprise "Experimental Economy named after January 9," Khorol district, Poltava region. The article analyses the level and tendency of the agrarian enterprise to be provided with productive resources. The economic efficiency of using the resource potential in a modern agrarian enterprise of the Poltava region is considered.

Key words: land, land resources, resource potential, production resources, agricultural enterprises.

УДК 332.33:631.11(477.53)

Погребняк Л.П.

аспірант кафедри економіки підприємства

Полтавська державна аграрна академія

Постановка проблеми. Земельно-ресурсний потенціал України справедливо вважається підґрунтям національної економіки, первинним (а в сільському господарстві – головним) фактором виробництва. Складність ефективності використання ресурсного потенціалу сільського господарства полягає у тому, що всі його елементи функціонують одночасно і в сукупності, оскільки лише в сукупності та в складних динамічних

взаємозв'язках вони становлять потенціал підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За умов реформування власності та формування ринкових відносин в Україні від раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу залежать структурна й екологічна збалансованість земельного фонду, цілеспрямованість його використання, відновлення родючості ґрунтів,

функціонування ландшафтів, ефективність використання земельних угідь у сільському господарстві. На цю тему в останні роки опубліковано немало наукових робіт, де висвітлено сучасне використання земельно-ресурсного потенціалу в контексті ринкових вимог. До наукового обґрунтування цих питань вагомий внесок зробили вчені: Д.І. Бабміндра, О.Ф. Балацький, І.К. Бистряков, С.Ю. Булігін, Д.С. Добряк, Б.М. Данилишин, В. Дмитренко, О.П. Канаш, Я.В. Коваль, В.О. Леонець, А.С. Лисецький, А.Г. Мартин, П.П. Руснак, А.М. Сохнич, П.А. Стецюк, А.М. Третьак, Ю.Ю. Туниця, М.М. Федоров та ін.

Незважаючи на велику увагу багатьох учених до проблеми ефективного використання ресурсного потенціалу в сучасному аграрному підприємстві, вона потребує подальшого дослідження та вирішення. У роботах зазначених учених закладено вагоме теоретико-методологічне підґрунтя щодо оцінки ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств, проте деякі практичні аспекти цього питання потребують поглибленого та комплексного дослідження.

Постановка завдання. Головною метою статті є вивчення та аналіз раціонального поєднання ресурсного потенціалу та його ефективного використання у сучасному аграрному підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпеченість господарства виробничими ресурсами характеризує його ресурсний потенціал, який є життєво необхідною умовою його розвитку. На думку С. Сердака, ресурсний потенціал підприємства – це сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових ресурсів, здатність робітників підприємства ефективно використовувати ці ресурси для виконання місії, досягнення поточних та стратегічних цілей підприємства [2, с. 84–87].

На підставі трактування ресурсного потенціалу сільського господарства зазначимо, що його структуру становлять земельні, трудові, матеріально-технічні та інформаційні ресурси. У сільськогосподарському виробництві, де поряд із трудовими ресурсами й засобами праці бере участь земля як найважливіший фактор виробництва, економічна різноманітність ресурсів виражена особливо сильно. Проте це не є непереборною перешкодою для вираження виробничих ресурсів через єдиний інтегральний показник.

Державне підприємство «Дослідне господарство імені 9 Січня» Інституту свинарства та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України розташоване у центральній частині Полтавської області. ДП «ДГ ім. 9 Січня» з 2014 р. – базове господарство Інституту свинарства і АПВ НААН, створене в 1960 р. для організаційно-господарського забезпечення умов для

проведення виробничої перевірки й упровадження наукових розробок у виробництво та іншої господарської діяльності. Дослідне господарство має статут племінного репродуктора з розведення свиней великої білої породи.

У сільському господарстві земля є головним засобом виробництва і важливим чинником його розвитку. Земельні ресурси є матеріальною основою сільськогосподарського виробництва, базою для органічного поєднання інших ресурсів у виробничому процесі, тому важливим складником ресурсного потенціалу сільського господарства є земельні ресурси, що представлені площею сільськогосподарських угідь. Земельні ресурси Полтавської області є одним із найбільш вагомих економічних активів України й унікальними за своїми властивостями. Орні землі представлені переважно родючими чорноземами та їх різновидами. Потрібно зазначити, що більшу частину території області (до 65%), займають чорноземи – найродючіші різновиди ґрунтів.

ДП «ДГ ім. 9 Січня» – середнє господарство за площею сільськогосподарських угідь (табл. 1). Рівень розораності становить 97,7%, що свідчить про інтенсивне використання земельних ресурсів. Навантаження сільськогосподарських угідь на одного працівника, зайнятого в сільськогосподарському виробництві, становить понад 18 га та збільшилося за досліджуваний період на 30%.

Завдяки впровадженню науково обґрунтованих сівозмін, енергоощадних технологій господарство отримує протягом останніх років високі врожаї. Як свідчать дані таблиці, в аграрному підприємстві за досліджуваний період по всіх видах продукції відбулося збільшення виходу на відповідну площу. Важливими складниками ресурсного потенціалу є наявність поголів'я великої рогатої худоби та їх навантаження на земельні ресурси. У 2005–2016 рр. поголів'я великої рогатої худоби збільшилося з 1 457 до 2 356 голів, або на 61,7%, поголів'я корів – із 530 до 600 голів, або на 13,2%. У 2016 р. вироблено м'яса (у забійній масі) 26 490 ц, що на 36,8% більше, ніж у 2010 р., молока – на 24,1% більше порівняно з 2010 р.

Практично всі показники наявності та використання трудових ресурсів на підприємстві зменшилися. Так, загальна кількість працівників у 2016 р. проти 2010 р. зменшилася на 22,5%, або на 109 осіб, у тому числі в рослинництві – на 48,6%, або на 84 особи. У 2016 р. порівняно з 2010 р. капіталообезпеченість зменшилася на 15,8%, а капіталоозброєність праці збільшилася з 28,6 тис. грн. до 39,3 тис. грн.

За п'ять останніх років змінилася структура виробництва продукції рослинництва, оскільки господарство переорієнтувалося на вирощування лише високорентабельної продукції рослинництва.

Валове виробництво в 2016 р. зерна зернових та зернобобових культур становило 80 194 ц, що на 16,5% більше, ніж у 2010 р. (рис. 1), продукції технічних культур – 24 592 ц, що більше на 20,6%. Разом із тим обсяги продукції кормових культур за досліджуваний період зменшилися на 35,1%.

Як свідчать дані рис. 2, за досліджуваний період спостерігалася тенденція до збереження структури виробництва продукції тваринництва.

Щодо структури основних засобів, то найбільшу частку в них практично в усі аналізовані роки займають будинки, споруди, а також машини, обладнання і транспортні засоби. При цьому за

досліджуваний період відбулися коливання в їхніх частках. Ефективність діяльності аграрного формування значною мірою залежить від розміру часток основних засобів сільськогосподарського призначення, оскільки частіше за все саме останні відіграють найбільш важливу роль. Слід указати, що останніми роками у зміні величин цього показника єдиної закономірності немає.

Основними показниками ефективності використання ресурсного потенціалу аграрного формування є вихід валової й товарної продукції сільськогосподарства та прибутку в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь (табл. 2). Про-

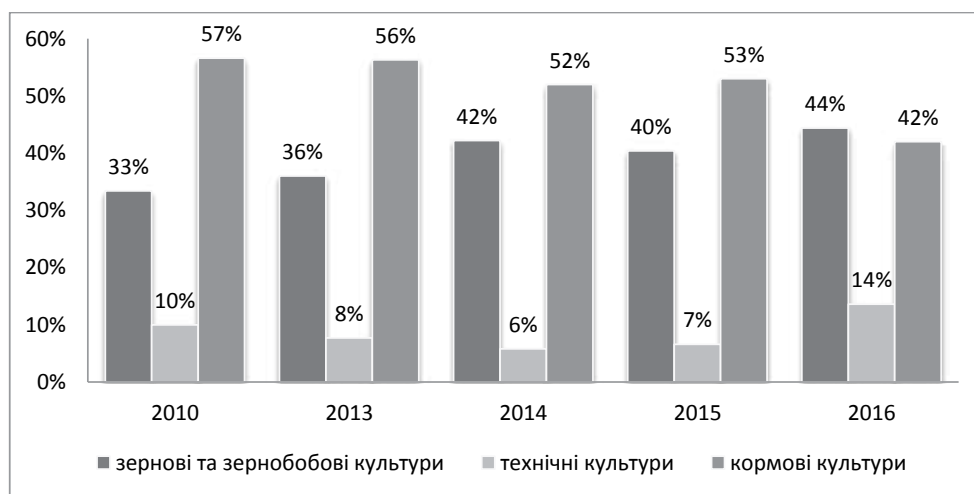

Рис. 1. Структура виробництва основних видів продукції рослинництва в ДП «Дослідне господарство імені 9 Січня»

Таблиця 1

Динаміка ресурсного потенціалу в ДП «Дослідне господарство імені 9 Січня», 2005–2016 рр.

Показники	Роки						2016 р. у % до 2005 р.
	2005	2010	2013	2014	2015	2016	
Площа сільськогосподарських угідь, га	7423	7382	7382	7382	7382	7382	99,4
у т. ч. рілля	6949	6908	6908	6908	6908	6908	99,4
Середньорічна чисельність працівників, осіб	484	430	366	366	370	375	77,5
у т. ч. зайняті сільськогосподарському виробництві	365	307	278	276	285	282	77,3
Припадає рілля на 1 середньооблікового працівника	14,4	16,1	18,9	18,9	18,7	18,4	127,8
Середньорічна вартість основного капіталу, тис. грн.	13823,6	12239	9549,5	9473	9546	11086,5	80,2
у т. ч. на 1 га сільськогосподарських угідь	1,9	1,7	1,3	1,3	1,3	1,6	84,2
на 1 працівника	28,6	39,9	34,4	34,3	33,5	39,3	137,4
Поголів'я великої рогатої худоби, гол.	1457	2183	2338	2297	2390	2356	161,7
у т. ч. корів	530	589	600	600	600	600	113,2
свиней	1034	1676	1691	1706	1970	2037	197
у т. ч. основних свиноматок	100	100	100	100	100	100	100
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь, ц:							
молока	227	365,8	425,3	408,8	445,4	453,8	200
м'яса	20,7	37,2	46,1	52,4	35,9	35,9	172
Вироблено на 100 га рілля, ц: зерна	1293	840,8	1003,1	1123	1003	915,4	70,8
приросту свиней	6,6	11,9	18,7	18,1	18,7	19,0	287,9

ведений аналіз свідчить, що виробничі витрати на 100 га сільськогосподарських угідь збільшилися з 303,3 тис. грн. у 2010 р. до 804,5 тис. грн. у 2016 р. Вартість основного капіталу на 100 га сільськогосподарських угідь у 2016 р. становила 404,6 тис. грн. проти 271,1 тис. грн. в 2010 р.

Аналіз економічної ефективності діяльності підприємства свідчить, що за досліджуваний період рівень продуктивності праці значно збільшився. Важливими показниками, які характеризують ефективність використання ресурсного потенціалу будь-якого підприємства, є ті, що показують рівень прибуткової діяльності та рентабельності їх функціонування. Тобто загальна рентабельність діяльності аграрного формування у 2016 р. була більш високою, ніж у попередні роки, що, звісно, є позитивним. Але слід визнати, що розміри цього показника поки що є дуже малими. А це викликає занепокоєння і потребує здійснення дійових заходів для поліпшення стану справ.

Зміни у сфері продуктивності та ефективності виробництва сільськогосподарської продукції вплинули й на фінансові результати та ефективність виробничої діяльності підприємства (табл. 3). Особливий вплив на формування фінансових результатів у дослідному підприємстві мала зміна рівня інтенсивності виробництва, собівартості та цін реалізації продукції.

Проте за досліджуваний період вартість валової продукції (у постійних цінах 2010 р.) збільшилася з 7 935,3 тис. грн. до 36 217 тис. грн. Збільшення виробництва валової продукції як основоположного первісного результату аграрного виробництва позитивно вплинуло на формування фінансових результатів діяльності господарства. Як позитивне слід відзначити суттєве зростання чистого прибутку з 15 тис. грн. до 2,376 млн. грн.

Отже, забезпечення оптимального рівня собівартості 1 ц продукції в господарстві та підвищення її якості можуть створити умови для одержання

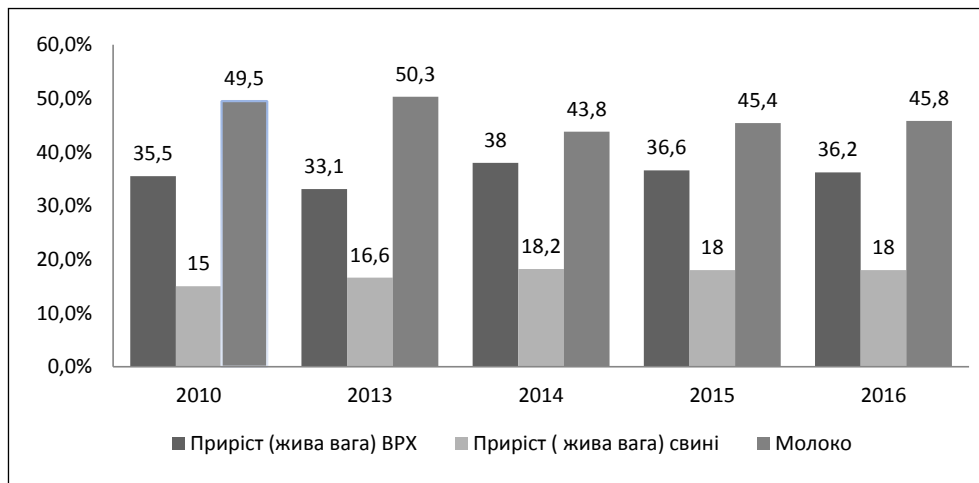

Рис. 2. Структура виробництва основних видів продукції тваринництва в ДП «Дослідне господарство імені 9 Січня»

Таблиця 2

Динаміка рівня інтенсивності, результату та економічної ефективності інтенсифікації в ДП «Дослідне господарство імені 9 Січня», 2010–2016 рр.

Показники	Роки					2016 р. у % до 2010 р.
	2010	2013	2014	2015	2016	
Припадає на 100 га сільськогосподарських угідь: виробничих витрат, тис. грн.	303,3	449,4	512,8	682,6	804,5	265,2
основного та оборотного капіталу, тис. грн.	271,1	335,2	323,9	356,8	404,6	149,2
тракторів, од.	0,64	0,56	0,56	0,56	0,57	89,1
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь тис. грн.: валової продукції	154,5	438,8	417,2	462,6	490,6	317,5
товарної продукції	276,0	380,7	413,4	581,2	834,0	302,2
прибутку	5,7	15,6	22,7	28,4	33,5	587,7
Продуктивність праці, грн.	37160	116529	107797	119832	128429	345,6
Фондовіддача, грн.	0,34	1,1	1,0	1,0	1,1	323,5
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	1,14	0,96	1,22	1,24	1,78	x
Рівень рентабельності, %	2,4	4,0	6,9	6,0	20,5	x

Динаміка фінансових результатів діяльності в ДП «Дослідне господарство імені 9 Січня», 2005–2016 рр., тис. грн.

Показники	Роки						2016 р. у % до 2005 р.
	2005	2010	2013	2014	2015	2016	
Виробництво валової продукції сільського господарства у постійних цінах	7935,3	11408	26257	29752	34152	36217	456,4
в т. ч. рослинництва	5947,8	5909	15942	17221	20822	22171	372,8
тваринництва	1987,5	5499	10315	12531	13330	13500	679,2
Виручка від реалізації продукції	7199,3	19546	26962	29275	41159	20600	286,1
Собівартість реалізованої продукції	5068,4	17100	28156	24086	33203	11603	229,0
Чистий фінансовий результат (прибуток)	15,2	404	1104	1611	2013	2376	15631,0

прибутку. Останніми роками рівень рентабельності в господарстві формується переважно за рахунок дохідності під час виробництва молока та зерна. Досягнення оптимального рівня рентабельності та конкурентоспроможності виробничої діяльності господарства зумовлює необхідність забезпечення високого рівня рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції.

Висновки з проведеного дослідження. Важливим завданням кожного сільськогосподарського підприємства є забезпечення достатнього рівня ефективності використання свого ресурсного потенціалу. Загальна величина останнього включає в себе грошову оцінку земельних угідь господарства, його трудових ресурсів, основних та оборотних засобів. Раціональне землекористування означає максимальне залучення до господарського обігу всіх земель та їх ефективне використання за основним цільовим призначенням, створення найсприятливіших умов для високої продуктивності сільськогосподарських угідь й одержання на одиницю площі максималь-

ної кількості продукції за найменших витрат праці та коштів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Россоха В.В. Формування і розвиток виробничого потенціалу аграрних підприємств: монографія. К.: ННЦ ІАЕ, 2009. 444 с.
2. Сердак С.Е. Принципи ефективного управління ресурсами суб'єктів господарювання. Академічний огляд. 2008. № 2. С. 83–88.

REFERENCES:

1. Rossokha V.V. (2009) Formuvannia i rozvytok vyrobnychoho potentsialu ahrarykh pidpriumstv: monohrafiia [Formation and development of production potential of agricultural enterprises: monograph]. Kyiv: National Scientific Center Institute of Agrarian Economy. (in Ukrainian)
2. Serdak S.E. (2008) Pryncypy efektyvnoho upravlinnia resursamy sub'ektiv hospodariuvannia [Principles of effective resource management of business entities]. Akademichnyi oghliad, vol. 2, pp. 83-88.

Pohrebniak L.P.

Postgraduate Student at Department of Business Economics
Poltava State Agrarian Academy

EFFECTIVE USE OF RESOURCE POTENTIAL IN THE MODERN AGRICULTURAL ENTERPRISE

An important problem at the modern stage of economic development is the right choice of the directions for effective use of agricultural productive resources, as well as the formation of resource potential that is necessary for agricultural production.

The resource potential of agricultural enterprises has to be considered as a set of interrelated resources (land, material and technical and human capital assets), which can be used not only in the production process but also in financial, social, and other spheres of business activity. The problem of resource provision of agrarian enterprises is complicated by the fact that due to the reasons such as the economic crisis in the agro-industrial complex, the instability of price mechanism and financial policy of the state, the agrarian sector is not an investment attractive area. As a result, the possibility of intensifying production is decreased, the terms of agricultural works are exceeded, the gross collection and, consequently, the profitability of agrarian formations are decreased.

The article is concerned with the topical issues of organization of effective balanced use of the resource potential at the state enterprise "Experimental Farm named after January 9," Khorol raion, Poltava region. The purpose of the article was to study and analyse the rational combination of resource potential in a modern

agrarian enterprise and the conditions for its effective use. The article analyses the level of the endowment of the agrarian enterprise with productive resources, the economic efficiency of using the resource potential in the modern agrarian enterprise of Poltava region. In particular, indicators of the endowment of the enterprise with the main types of resources are calculated: land, labour, fixed and working capital. The volumes and structure of crop and livestock production are analysed, the indicators of economic efficiency of use of the main types of resources of the studied enterprise are calculated.

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНЬ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ В УКРАЇНІ

ANALYSIS OF THE STATE AND DEVELOPMENT PERSPECTIVE OF CONDOMINIUMS IN UKRAINE

УДК 658.117.31:332.87

Райко Г.О.

к.т.н., доцент,
доцент кафедри економічної
кібернетики та управління проектами
Херсонський національний технічний
університет

Хапов Д.В.

к.т.н., доцент,
доцент кафедри економічної
кібернетики та управління проектами
Херсонський національний технічний
університет

Ігнатенко Г.А.

старший викладач кафедри економічної
кібернетики та управління проектами
Херсонський національний технічний
університет

У статті представлено аналіз основних проблем розвитку об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, механізми функціонування в житловій сфері. Проведено аналіз діяльності та проблем розвитку ОСББ «Адмірал 152» м. Херсона. Акцентовано на необхідності широкого інформування населення про діяльність ОСББ, їх позитивний досвід, процеси оптимізації роботи.

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, ОСББ, доходи, витрати, ефективність діяльності.

В статье представлен анализ основных проблем развития объединения собственников многоквартирных домов, механизм функционирования в жилищной сфере. Проведен анализ деятельности и проблем развития ОСББ «Адмирал 152» г. Херсона.

Акцентовано на необхідності широкого інформування населення о діяльності ОСМД, их положительном опыте, процессах оптимизации работы.

Ключевые слова: жилищно-коммунальное хозяйство, ОСМД, доходы, расходы, эффективность деятельности.

The article presents the analysis of the main issues of development of condominiums, housing functioning mechanisms. The analysis of the activity and problems of the condominium "Admiral 152" development in Kherson is carried out. The emphasis is placed on the need of informing the population about the condominiums' activity, their positive experience, and processes of their work optimization.

Key words: housing and communal services, condominium, revenues, costs, efficiency.

Постановка проблеми. Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) – це багатогалузевий комплекс: житло, теплопостачання, водопостачання, водовідведення, благоустрій, дороги, мости, ритуальні послуги. ЖКГ України протягом тривалого періоду відчуває вплив системної кризи: структура руйнується та не виконує своїх інституційних функцій. Несвоєчасне вживання відповідних заходів призведе до: погіршення стану житлового фонду, збільшення витрат енергоносіїв та кількості аварійних станів в інженерних системах, суттєвого зростання витрат на ремонти, зниження якості житлово-комунального обслуговування населення, збільшення видатків із державного та місцевих бюджетів. Стан ЖКГ однозначно потребує рішучих реформ, важливим елементом яких є пошук сучасних управлінських інструментів для визначення обсягу можливостей комунальних господарств та пошуку розширення в кількісному та якісному вимірах діяльності самоврядних організацій. Створення об'єднань співвласників багато-

квартирних будинків (ОСББ) є державним курсом щодо реформування житлово-комунальної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

На основі узагальнення теоретичних та практичних аспектів ефективного функціонування підприємств житлово-комунального господарства, варто виділити праці провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: Ю.Г. Леги [1], Т.М. Качали [1], Н.Ф. Чечетової [1], М.І. Лебедева [2], І.Н. Осипенко [3], В.В. Дорофійенка [3], Д.М. Жукова [4], в яких сформульовано особливості регіонального господарського комплексу; охарактеризовано проблеми та перспективи розвитку на основі задоволення першочергових потреб населення; відзначено високу залежність територіальної виробничої структури та організації управління від розмірів господарства; описано стохастичний характер процесів.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз особливостей функціонування ЖКГ Херсонської області, визначення інноваційних підходів